

Македонско здружение на млади правници

Полугодишен извештај на МЗМП за практиките на задржување странци во Македонија од имиграциски причини

Јануари—јуни, 2017

Наслов:

**ПОЛУГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ НА МЗМП ЗА ПРАТИКИТЕ НА ЗАДРЖУВАЊЕ
СТРАНЦИ ВО МАКЕДОНИЈА ОД ИМИГРАЦИСКИ ПРИЧИНИ (ЈАНУАРИ-ЈУНИ, 2017)**

Издавач:

Македонско здружение на млади правници—МЗМП Скопје

Автор:

Мартина Мартинова

Уредник:

Зоран Дранговски

Оваа публикација е отпечатена во рамките на проектот „Глобална програма за техничка помош и градење на капацитетите за спречување на притвор на децата и заштита на децата и на другите баратели на азил во притвор“, финансирана од Европската Унија.

Содржината на оваа публикација е во исклучива одговорност на МЗМП и во никој случај не ги одразува гледиштата на Европската Унија.

Оваа публикација е поддржана во рамките на проектот „Глобална програма за техничка помош и градење на капацитетите за спречување на притвор на децата и заштита на децата и на другите баратели на азил во притвор“, од страна на Претставништвото на УНХЦР во Скопје.

Мислењата и ставовите изразени во публикацијата се мислења на авторот и нужно не ги одразуваат официјалните ставови на УНХЦР.

UNHCR
The UN Refugee Agency

ВОВЕД

Како одговор на зголемената прекугранична миграција во регионот, задржувањето на странци од имиграциски причини стана растечка појава во Македонија во последните неколку години. Овој феномен ја зголеми загриженоста околу можни прекршувања на човековите права на странските државјани кои се задржани помеѓу македонските граници.

Од 2015 година, Македонското здружение на млади правници (МЗМП), поддржано од УНХЦР, е активно вклучено во заштитата на бегалци и мигранти кои се задржани од имиграциски причини. МЗМП спроведува редовно мониторирање на објектот наменет за задржување и им обезбедува информација за меѓународната заштита во Македонија на задржаните лица.

Независното мониторирање придонесува кон зголемена транспарентност и отчетност на државните институции и ги зајакнува системот за заштита на човековите права и принципот на владеење на правото.

Овој извештај содржи податоци за профилот на задржаните државјани на трети земји, правните основи за задржување, условите во објектот наменет за задржување и пристапот до системот за азил. Презентираните прашања имаат цел да послужат како индикатор за понатамошен развој на политиката и практиката во насока на заштита на правата на оние кои се задржувани од имиграциски причини во Македонија.

Ефективната правна помош и можноста за соодветно оспорување на законитоста на задржувањето се основни заштитни мерки против произволното задржување.

Важно е да се обезбеди пристап до правна помош за сите, вклучувајќи ги и барателите на азил, бегалците и мигрантите задржани од имиграциски причини.

Правната помош е клучна во обезбедувањето пристап до правда и како основно човеково право и како средство за заштита на другите човекови права.

КЛУЧНИ НАОДИ

Бројот на лица засегнати од имиграциски притвор во првата половина на 2017 е значително помал во споредба со 2015 и 2016 година.

Условите на задржувањето се разликуваат од релевантната домашна и меѓународна правна рамка.

Задржаните лица не се соодветно информирани за правниот основ за нивно задржување, за можностите истото да го оспорат, ниту имаат пристап до правна помош.

58% од барателите на азил во Македонија во текот на 2017 година биле задржани пред да побараат азил.

ЛИЦА ЗАДРЖАНИ ВО ПРИФАТНИОТ ЦЕНТАР ЗА СТРАНЦИ

Прифатниот центар за странци е единствениот објект за задржување странци од имиграциски причини во Македонија. Во текот на првите шест месеци од 2017 година, МЗМП спроведуваше редовни неделни посети на центарот.

Во истиот период, најмалку 40 поединци беа задржани во центарот. Сите беа од машки пол и на возраст помеѓу 18-59 години, со исклучок на едно непридружувано дете. Мнозинството од нив потекнуваа од Пакистан, Авганистан и Сирија.

Треба да се има предвид дека поради ограничениот пристап на МЗМП до задржаните лица и просториите за задржување, презентираните податоци треба да се сметаат за приближни.

Земји на потекло на задржаните лица (јануари-јуни, 2017)

ПРАВЕН ОСНОВ ЗА ЗАДРЖУВАЊЕ

Според релевантната правна рамка, странец може да биде задржан во Македонија заради утврдување негов идентитет и присилно отстранување од земјата.

За време на посетите, МЗМП не беше во можност да ги утврди правните основи за задржување на интервјуираните лица. Причината за ова е недоставувањето на решенија за задржување на лицата и недостатокот од пристап на МЗМП до индивидуалните досиеја.

Според наоѓањата на МЗМП засновани на разговорите со лицата, сите биле приведени во моментот додека патувале со криумчари на мигранти. На задржаните лица им било кажано од страна на полицијата дека се сведоци во кривичните постапки против криумчарите на мигранти. Сите биле ослободени откако дале исказ пред суд.

Во оваа насока треба да се напомене дека не постои законска одредба која овозможува притвор на сведоци.

УСЛОВИ НА ЗАДРЖУВАЊЕ

МЗМП има ограничен пристап до просториите за задржување во Прифатниот центар за странци. Следниот дел ги сумира истините на задржаните лица во врска со условите добиени од МЗМП за време на интервјуата.

ПРИСТАП ДО ИНФОРМАЦИИ Повеќето од задржаните лица се пожалија на недостаток на информации за основот и времетраењето на задржувањето. Има недостаток на преведувачки услуги кои би обезбедиле дека задржаните лица целосно го разбираат нивниот правен статус, решенијата кои се однесуваат на нив и документите кои им било кажано да ги потпишат.

ХРАНА Задржаните лица добиваат храна еднаш во текот на 24 часа. Тие се пожалија на недоволна количина, лош квалитет и хранлива вредност на храната која ја добиваат. Исто така, беа добиени поплаки дека храната не е прилагодена на индивидуалната здравствена состојба.

ПРИСТАП ДО СВЕЖ ВОЗДУХ Задржаните лица не се во можност да се движат слободно во рамки на центарот и немаат можност да поминуваат време на отворено.

ЗДРАВСТВЕНА ГРИЖА Еден доктор од Црвениот крст редовно го посетува центарот. Само ограничен вид на медицинска грижа е достапна за задржаните лица, иако во одредени случаи некои лица се соочуваат со посериозен здравствен проблем. Дополнително, не е достапна поддршка од социјални работници или психологи за грижа на менталното здравје.

ПРАВО НА ТЕЛЕФОНСКИ ПОВИЦИ Не е дозволено користење на мобилни телефони. Задржаните лица се во можност да го користат бесплатно телефонот во центарот еднаш неделно.

НАЧИН НА ПОСТАПУВАЊЕ Има недостаток на индивидуален пристап заснован на карактеристиките, ситуацијата и потребите на странските државјани кои се наоѓаат во центарот. Не се достапни рекреативни активности.

СМЕСТУВАЊЕ Не е забележана пренатрупаност во центарот и просторот за сместување по лице е доволен. Бројот на задржани лица е мал во споредба со вкупниот капацитет во објектот. Во периодот на известување, помеѓу 10-20 лица беа сместени во една просторија.

ПРИСТАП ДО СИСТЕМОТ ЗА АЗИЛ

Лицата кои се задржани во центарот соочуваат со пречки во пристапот до постапката за признавање право на азил. На задржаните лица не им било овозможено да поднесат барање за признавање право на азил пред да дадат изјава пред суд како сведоци во кривичната постапка за криумчарење на мигранти. Сите биле во можност да побараат азил во моментот кога биле ослободени.

Во текот на првите шест месеци од 2017, 40 лица побараа азил во Прифатниот центар за странци.

Место на поднесување на барањето за азил
(јануари-јуни, 2017)

На сите овие лица постапката за азил им беше запрена затоа што го напуштија Прифатниот центар за баратели на азил скоро откако беа сместени таму.

Просечното време на престој на барателите на азил во овој центар беше 2.5 дена. Повеќето од нив (33.3%) го напуштија центарот истиот ден кога пристигнаа, 25.6% заминаа по два дена, додека 13% заминаа еден ден по пристигнувањето.

Број на барања за азил поднесени во Прифатниот центар за странци (јануари-јуни, 2017)

ВРЕМЕТРАЕЊЕ НА ЗАДРЖУВАЊЕТО

Просечното времетраење на задржувањето е 14 дена. Најдолгото задржување траеше 60 дена. Максималното времетраење на задржувањето од 12 месеци не беше искористено.

НЕФОРМАЛНИ ВРАЌАЊА

Задржаните лица кои беа интервјуирани изјавија дека во моментот кога биле приведени од страна на полицијата, тие патувале во групи. Сепак, не сите лица биле задржани. Од вкупно 63 лица, 53.96% (34) биле вратени во Грција, а 29 биле задржани. Како последица, беше пријавен еден случај на семејно разделување.

РАБОТАТА НА МЗМП ОД ОБЛАСТА НА ЗАДРЖУВАЊЕТО СТРАНЦИ ОД ИМИГРАЦИСКИ ПРИЧИНИ

ПРАВНА ПОМОШ

МЗМП обезбеди правна помош и застапување на 40 баратели на азил кои претходно биле задржани од имиграциски причини во Македонија.

МОНИТОРИНГ

Тимот за мониторинг на МЗМП, кој се состои од правник и преведувач, спроведе 13 посети на објектот за задржување на странци во првата половина од 2017. За време на посетите, 12 бегалци и мигранти беа интервjuирани и информирани за меѓународната заштита во Македонија.

ЗАСТАПУВАЊЕ

МЗМП редовно ги доставува согледувањата од спроведениот мониторинг до релевантните власти и упатува препораки. Во 2017 година, МЗМП имаше неколку состаноци со надлежните власти, како и со домашни и меѓународни организации со цел зајакнување на системот за заштита на човековите права во контекст на задржувањето странци од имиграциски причини.

ГРАДЕЊЕ НА КАПАЦИТЕТИ И ВМРЕЖУВАЊЕ

На 31 мај, 2017 година, МЗМП стана дел од Меѓународната коалиција за притвор, уникатна глобална мрежа од организации и поединци кои работат заедно на ставање крај на имиграцискиот притвор за баратели на азил, бегалци и мигранти.

ИСТРАЖУВАЊЕ И ИЗВЕСТУВАЊЕ

Ова е втор извештај што се однесува на практиките на задржување странци од имиграциски причини во Македонија кој МЗМП го објави.

Во јануари 2017 година, МЗМП го објави својот прв годишен извештај што се фокусира на условите под кои беа задржувани лицата од имиграциски причини. Извештајот е достапен на www.myla.org.mk.

КОНФЕРЕНЦИЈА ЗА ИМИГРАЦИСКИ ПРИТВОР ОДРЖАНА ВО ЈУНИ 2017

МЗМП поддржано од претставништвото на УНХЦР во Скопје и Европската Унија, одржа конференција на тема „Имиграциски притвор во Македонија—Сегашни практики, релевантна легислатива и можни алтернативи“ на 19-ти јуни, 2017 година во Скопје.

Конференцијата имаше за цел да ги зајакне напорите за подобрување на моменталните практики во контекст на задржувањето странци од имиграциски причини во Македонија, да поттикне соодветни промени во легислативата и да промовира алтернативи на притвор. Надлежните власти, домашни и меѓународни организации учествуваа во дискусиите.

- ◆ Ниту едно дете не треба да биде задржано од имиграциски причини;
- ◆ Обезбедувањето на присуство на сведоци во кривичните постапки преку нивно задржување е спротивно на законот. Соодветни алтернативи треба да бидат разгледани;
- ◆ Ефективната правна помош и можноста за соодветно да се оспори законитоста на решението за задржување се клучни во гаранцијата дека правата на задржаните лица се почитувани и исполнети;
- ◆ Алтернативи на задржувањето треба да бидат правно достапни и спроведувани во пракса и
- ◆ МЗМП, УНХЦР и релевантните граѓански организации треба да бидат вклучени во процесите на измени на соодветното законодавство со цел да придонесат со експертиза.

Заклучоци од конференцијата за имиграциски притвор во Македонија на МЗМП, 19-ти јуни, 2017

Македонско здружение на млади правници

За Македонското здружение на млади правници

Македонското здружение на млади правници (МЗМП) е независна, професионална и непрофитна организација која обезбедува правна помош и стратешко застапување за заштита на човековите права.

Користејќи го знаењето и иновативните капацитети на младите правници, МЗМП промовира владеење на правото и влијае врз политиките преку истражување и застапување. МЗМП се залага за општество во кое ќе се воспостави владеење на правото и луѓе кои активно се залагаат за почитување на човековите права.

МЗМП е единствената организација во Македонија која овозможува бесплатна правна помош и ги застапува барателите на азил, бегалците, лицата без државјанство и други лица од интерес во постапките поврзани со азил, легален престој и други социјални права.

Работата на МЗМП е великодушно поддржана од страна на Високиот комесаријат за бегалци на Обединетите нации.

Македонско здружение на млади правници

Контактирајте нè:

Ул. „Донбас“ 14/1-6, 1000 Скопје
Тел: +389 2 3220 870

contact@myla.org.mk | www.myla.org.mk